

ارتباط شغل و رسته کاری با دیسکوپاتیهای

ستون فقرات در پرسنل مذكر نظامی

علی غنجال^۱، M.Sc، منیره متقی^۲، M.Sc، نادر صدیق^۳، M.D

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... «عج» - مرکز تحقیقات و مطالعات راهبردی

تاریخ پذیرش: ۸۷/۶/۱۱

تاریخ دریافت: ۸۷/۴/۲

خلاصه

مقدمه: اختلال در ساختمان و عملکرد دیسک (دیسکوپاتی) یکی از علل شایع درد ستون فقرات می باشد که می تواند به شکلهای و درجات گوناگونی بروز نماید. علل مختلفی در ایجاد این اختلال دخالت دارند که یکی از آنها شغل و نوع کار فرد مبتلا است. بر اساس تحقیقات موجود این اختلال در نیروهای نظامی نسبت به مردم عادی از میزان بیشتری برخوردار است و عمده علت آن نیز سنگینی کار و ماموریت این افراد مخصوصاً در رسته های عملیاتی می باشد. هدف این مقاله بیان چگونگی ارتباط شغل و نوع کار (رسته کاری) با دیسکوپاتی در پرسنل، مذكر رسمی نظامی بستری شده در بیمارستان بقیه الله (عج) می باشد.

مواد و روشها: مطالعه حاضر مطالعه ای توصیفی مقطعی بر روی ۵۷۶ نفر بیمار مذكر نظامی مبتلا به دیسکوپاتی ستون فقرات است که طی سالهای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۶ در بیمارستان بقیه الله الاعظم (عج) بستری بوده اند. برای اینکار از یک پرسشنامه اعتبار سنجی شده که حاوی ۳ قسمت (اطلاعات دموگرافیک، اطلاعات مربوط به ضایعه، اطلاعات مربوط به رسته شغلی) با سوالات بسته بود استفاده گردید. اطلاعات بعد از گردآوری، دسته بندی و از طریق روشهای آمار توصیفی آنالیز شدند.

نتایج: بر اساس یافته های تحقیق، میانگین سن، قد، وزن و سابقه کار افراد مبتلا به ترتیب ۴۵/۶ و ۱۷۰ و ۷۶/۴ و ۲۱/۷ سال بود. میزان فراوانی دیسکوپاتی در فقرات کمری ۳۹۰ (۶۷/۸٪)، گردنی ۱۵۳ (۲۶/۶٪)، و پستی ۳۳ (۵/۶٪) بود. ۵۰۴ مورد (۸۷/۶٪) دارای یک موضع دیسکوپاتیک بودند و ۷۲ مورد (۱۲/۴٪) در بیش از یک موضع دیسکوپاتی داشتند. افراد مبتلا به دیسکوپاتی ۲۵۰ مورد (۴۳/۴٪) در رسته عملیاتی، ۱۲۱ مورد (۲۱٪) در رسته فنی مهندسی، ۵۹ مورد (۱۰/۳٪) در رسته خدماتی و ۱۴۶ مورد (۲۵/۳٪) در رسته اداری پشتیبانی بودند. ارتباط محل ضایعه با رسته خدمتی (p=۰/۰۲۸) معنی دار بود. ضایعه در سطح پستی - کمری (L1-T12) نیز با رسته خدمتی (p=۰/۰۱۳) رابطه معنی داری داشت. بدین ترتیب که ۳۶٪ در رسته عملیاتی، ۲۵٪ در رسته فنی مهندسی، ۲۳/۳٪ در رسته اداری پشتیبانی و ۱۵/۷٪ در رسته خدماتی به دیسکوپاتی پستی - کمری مبتلا بودند. از این افراد تعداد ۱۹۲ مورد تحت درمان جراحی، ۲۸۸ مورد تحت درمان طب فیزیکی و توانبخشی، و بقیه تحت سایر درمانها قرار گرفتند.

نتیجه گیری: شیوع دیسکوپاتی در پرسنل نظامی مذكر بالاست و رابطه معنی داری بین رسته خدمتی با محل دیسکوپاتی وجود دارد. لذا انجام معاینات ادواری، گماردن پرسنل در رسته هایی که با وضعیت فیزیکی آنها سازگاری دارد، روشهای تصحیح وضعیت در موقعیتهای مختلف شغلی، آموزشهای ضمن خدمت، و رعایت اصول ارگونومیک و انجام تمرینات ورزشی جهت بالا بردن آمادگی ستون فقرات در نیروهای نظامی پیشنهاد می شود.

واژه های کلیدی: شغل، دیسکوپاتی، ستون فقرات، پرسنل نظامی.

۱- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، پژوهشکده طب نظامی، مرکز تحقیقات و مطالعات راهبردی

۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده توانبخشی، گروه علوم پایه

۳- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، پژوهشکده طب نظامی، مرکز تحقیقات و مطالعات راهبردی